

Veijo Meri (1928–2015) oli keskeinen suomalainen kirjailija ja tunnetuin modernistimme maailmalla. Hän oli monen kirjallisuudenlajin yllättäjä ja uudistaja. Veijo Meren tuotantoon kuuluu romaaneja, novelleja ja runoja sekä näytelmiä, kuunnelmia ja oopperalibretto. Hän julkaisi myös esseitä, elämäkertoja, historiateoksia sekä etymologisen sanakirjan. Veijo Meri -palkinnolla Otavan Kirjasäätiö haluaa tukea ja edistää laadukkaan kotimaisen kirjallisuuden asemaa. Palkinto myönnetään tunnustuksena merkittävästä kaunokirjallisesta saavutuksesta. Palkinto on perustettu vuonna 2012, ja se jaetaan vuosittain. Palkinnon arvo on 15 000 euroa.

Otavan Kirjasäätiön vuoden 2023 Veijo Meri -palkinto on myönnetty kirjailija Joel Haahtelalle

Joel Haahtelan (s. 1972) kirjailijanura käynnistyi vuonna 1999 teoksella *Kaksi kertaa kadonnut*. Jo esikoisromaanissa läsnä ovat aiheet ja teemat, joita Haahtela on varioinut läpi tuotantonsa: jonkin tai jonkun kadonneen etsiminen, muistot ja muistaminen sekä eksistentiaaliset kysymykset. Etsintä on usein matkalla olemista, ja yleensä löytämisen sijaan olennaisempaa on se, mitä etsijässä itsessään matkan aikana tapahtuu. Tuoreimmissa teoksissa *Adèlen kysymys* (2019), *Hengittämisen taito* (2020) ja *Jaakobin portaat* (2022) etsintä on saanut hengellisiä vivahteita ja vienyt uskonyhteisöjen keskelle, pyhille paikoille, myyttien ääreen. Uusimmassa romaanissa *Yö Whistlerin maalauksessa* (2023) taivalletaan kohti vapautta.

Esikoisromaaninsa jälkeen Joel Haahtela on julkaissut kaikkiaan kolmetoista teosta, joista tyylipuhdas pienoisromaanin *Elena* nousi Finlandia-ehdokkaaksi vuonna 2003. Seuraava romaanin, vahvatunnelmainen ja elegantti *Perhoskerääjä* (2006), sai Runeberg-palkintoehdokkuuden. Finlandia-ehdokkaaksi Haahtela nousi jälleen vuonna 2010 kirjallisella taidonnäytteellään *Katoamispiste*, joka kiertyy kirjailija Raija Siekkisen ympärille. Runeberg-palkintoehdokkaana oli myös kiehtovasti mielen syvyyksiä luotaava *Jaakobin portaat*.

Haahtelan teoksille tyypillistä on tiivis mitta. Lyhyen muodon hallinta on oma taiteenlajinsa: täytyy osata keskittyä olennaiseen, olla rönsyilemättä ja selittämättä liikaa, mutta valita sanansa huolellisesti niin, että jokainen kansion väliin päätyvä ajatus, kuvaus ja tilanne on perusteltu. Pelkkä muodon tai rakenteen hallinta ei kuitenkaan riitä, vaan jättääkseen jäljen sivumäärältään suppean teoksen on kasvettava kokoaan suuremmaksi, ennen kaikkea syvyyssuuntaan. Haahtelalla on ainutlaatuinen kyky rakentaa tarinoihinsa kerroksia ja tehdä se näennäisen vaivattomasti. Teoksia sävyttävä, luonteva intertekstuaalisuus asettaa lukijan eteen runsaasti assosiaatiomahdollisuuksia, houkuttelee tulkitsemaan ja sukeltamaan pinnan alle. Kieli on lyyristä ja latautunutta, mutta teksti hengittää; rivien väleissä on tilaa.

Toistuvasti Haahtela onnistuu kiteyttämään kirjoissaan myös jotain olennaista ihmisenä olemisesta. Ihmisyyteen kuuluu rikkinäisyys, hukassa oleminen ja etsiminen, mutta elämä on täynnä merkityksellisyyttä: on kirjallisuutta, kuvataidetta, musiikkia, elokuvia, kohtaamisia ja selittämätöntä yhteyttä niin ihmisten, luonnon kuin jonkin ihmistä suuremman välillä. Haahtelan teokset eivät tyhjene yhdellä lukukerralla, vaan ne kutsuvat palaamaan luokseen tarjoamalla levollisia hengähtämisen ja oivaltamisen hetkiä, osoittamalla monisyisiä kytköksiä ja näyttämällä, miten paljon kauneutta mahtuu

epätäydelliseen maailmaamme. Alati kiihtyvässä todellisuudessamme aina vain arvokkaampaa on laadukas kirjallisuus, joka pakottaa asettumaan aloilleen, katsomaan tarkemmin ja ajattelemaan.

Joel Haahtela on kirjailija ja psykiatri. Hänen romaaninsa ovat voittaneet kirjallisuuspalkintoja ja olleet Finlandia- ja Runeberg-palkintoehdokkaina.

Teokset

Kaksi kertaa kadonnut, 1999
Naiset katsovat vastavaloon, 2000
Tule risteykseen seitsemältä, 2002
Elena, 2003
Perhoskerääjä, 2006
Lumipäiväkirja, 2008
Katoamispiste, 2010
Traumbach, 2012
Tähtikirkas, lumivalkea, 2013
Mistä maailmat alkavat, 2017
Adèlen kysymys, 2019
Hengittämisen taito, 2020
Jaakobin portaat, 2022
Yö Whistlerin maalauksessa, 2023